

Jan Lutyński

Kontakty międzynarodowe polskiej socjologii

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 13/1, 236-237

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BADANIA OPINII PUBLICZNEJ W ŁODZI

W styczniu i lutym 1958 r. przeprowadzono w Łodzi serię sondaży opinii publicznej mieszkańców miasta. Były to pierwsze w Polsce masowe badania opinii publicznej, przeprowadzone metodą statystyczno-reprezentacyjnego sondażu. Badania zorganizowali i przeprowadzili pracownicy łódzkiego ośrodka socjologicznego w wyniku zapotrzebowania i z pomocą miejscowych władz partyjnych i prasy.

W trzech przeprowadzonych sondażach poruszano następujące zagadnienia: kontakty wyborców z radami narodowymi, znajomość zakresu działalności i kompetencji rad, opinie o potrzebach i bolączkach społeczeństwa, których załatwienie należy do rady, nadzieja związana z wyborami nowych rad, znajomość kandydatów na radnych i zakres posiadanych o nich informacji, znajomość ordynacji i techniki wyborów, decyzja wyborcza i ocena wyborów, znajomość nowych rad i ich prezydów. Przy okazji przeprowadzonych sondaży opinii publicznej przeprowadzono na tych samych próbkach reprezentacyjnych wstępne badania dotyczące niektórych elementów konsumpcji kulturalnej wśród mieszkańców Łodzi, a mianowicie czytelnictwa gazet i czasopism, czytelnictwa książek i słuchania radia.

Wyniki pracy zespołu przeprowadzającego badania zyskały sobie uznanie zainteresowanych czynników. Należy przypuszczać, że te pierwsze próby przekształcą się w systematyczne badania na terenie Łodzi, a powstały dorywczo zespół uzyska stałe formy organizacyjne.

W.P

KONTAKTY MIĘDZYKRAJOWE POLSKIEJ SOCJOLOGII

Wykłady socjologów polskich za granicą. W semestrze wiosennym 1958 r. odczyty na uniwersytetach amerykańskich wygłosili prof. dr J. Chałasiński i prof. dr S. Ossowski. W marcu 1958 r. prof. dr J. Szczepański wygłosił wykład pt. *Die geistige Welt der Indianer* w Uniwersytecie im. K. Marksa w Lipsku. W lipcu 1958 r. prof. dr J. Szczepański wygłosił odczyt w Instytucie Ekonomicznym w Bossey w Szwajcarii. We wrześniu 1958 r. w Genewie w czasie konferencji poświęconej społecznyemu skutkowi wyzyskania energii atomowej odczyt wygłosiła prof. dr M. Ossowska.

Wykłady socjologów zagranicznych w Polsce. W lutym 1958 r. bawił w Polsce P. F. Lazarsfeld, profesor Columbia University w St. Zjednoczonych. Prof. Lazarsfeld wygłosił szereg odczytów w Warszawie i w Łodzi oraz zapoznał się z ośrodkami socjologicznymi w tych miastach.

Studia i wyjazdy zagraniczne. W r. 1957 i 1958 Fundacja Forda przyznała szereg stypendiów polskim socjologom na studia zagraniczne. Dzięki tym stypendiom na studia wyjechali: doc. dr Stefan Nowakowski (Stany Zjednoczone), dr Z. Bauman (Anglia), doc. dr A. Kłosowska (Francja), doc. dr Z. Gostkowski (St. Zjednoczone), mgr I. Nowakowa i dr S. Nowak (St. Zjednoczone), mgr J. Strzelecki (St. Zjednoczone), doc. dr J. Lutyński (St. Zjednoczone). Poza tym w roku akademickim 1957/58 w Stanach Zjednoczonych studiowali: mgr A. Matejko oraz mgr J. Kosiński. Krótsze staże naukowe w r. 1957 i 1958 odbyli: w Anglii dr J. Wiatr i dr Z. Gostkowski, w Szwajcarii mgr J. Woskowski i mgr S. Kowalewska. Na stypendium do Francji wyjechała jesienią 1958 r. dr J. Kulpińska. W czerwcu 1958 r. dr J. Kulpińska i mgr

I. Majchrzakowa nawiązały kontakty z socjologami jugosłowiańskimi w czasie swego pobytu w Jugosławii.

Udział socjologów polskich w seminariach i konferencjach międzynarodowych. W grudniu 1957 r. w Monachium odbyły się dwie konferencje zorganizowane przez UNESCO. Tematem pierwszej z nich, zwołanej przez Institute of Social Sciences, było zagadnienie sposobów spędzania wolnego czasu. Druga konferencja, zwołana bezpośrednio przez Departament Nauk Społecznych UNESCO, poświęcona była problemom w naukach politycznych. Z polskich socjologów udział w pierwszej konferencji wzięli dr A. Zajączkowski, w drugiej — dr J. Wiatr i dr A. Zajączkowski.

W styczniu 1958 r. odbyło się w Moskwie seminarium poświęcone międzynarodowej współpracy, zorganizowane przez UNESCO. Ze strony polskiej udział w tym seminarium wzięli m. in. prof. dr J. Hochfeld.

Nawiązanie kontaktów naukowych z Instytutem Socjologii Solvaya. W lutym 1958 r. dr Z. Gostkowski przeprowadził z ramienia Wydziału I PAN rozmowy w Instytucie Socjologii Solvaya w Brukseli. Rozmowy dotyczyły wymiany pracowników naukowych w zakresie socjologii i ekonomii. Wyimiana rozpoczęła się w roku akademickim 1958/59.

Seminarium UNESCO w Polsce. We wrześniu 1958 r. odbyło się w Warszawie polsko-francuskie seminarium UNESCO, poświęcone badaniom opinii publicznej. Spośród francuskich i innych zagranicznych profesorów socjologii udział w seminarium wzięli P. F. Lazarsfeld, S. Rokkan i J. Stoetzel. Obradom przewodniczył prof. dr Jan Szczepański.

Jan Lutyński

Z PRAC CENTRE DE RECHERCHES SOCIOLOGIQUES DE GENÈVE

Genewski Ośrodek Badań Socjologicznych powstał w styczniu 1952 r. jako niezależna instytucja naukowa. Prezydentem honorowym tego Ośrodka jest Jean Piaget, profesor Sorbony i Uniwersytetu Genewskiego. Pracami Ośrodka kieruje profesor Uniwersytetu Genewskiego Roger Girod, znany socjolog, autor licznych prac socjologicznych¹.

Ośrodek jest instytucją naukową bardzo aktywną, o szerokim zakresie zainteresowań. Koncentrują się one na współczesnych badaniach socjologicznych, ich teoretycznych podstawach, metodach i technikach badawczych oraz organizacji badań, stopniu ich obiektywności itp. Ponadto Ośrodek prowadził i prowadzi, głównie na terenie Genewy, szereg prac badawczych o bardzo zróżnicowanej tematyce. Wyniki prac są systematycznie publikowane. Do stałych prac Ośrodka należy przeprowadzenie dla UNESCO analizy publikacji i dokumentów Narodów Zjednoczonych i instytucji zajmujących się problemami społecznymi oraz sporządzanie na tej podstawie kronik do każdego kolejnego numeru „Bulletin International des Sciences Sociales”. Przedstawiciele Ośrodka biorą udział i aktywnie współuczestniczą w obradach międzynarodowych (organizowanych głównie przez UNESCO) i krajowych kongresach, konferencjach i zebraniach poświęconych problematyce socjologicznej.

Prace Ośrodka cieszą się popularnością i są doceniane przez zainteresowane instytucje.

¹ Między innymi znanej pracy: *Attitudes collectives et relations humaines. Tendances actuelles des sciences sociales americaines*, Universitaires de France, Paris 1953.